

Ευρώ : Η πανάκεια που απέβη ο εφιάλτης της Ελληνικής οικονομίας

Οι **δυνάμεις** του **χρηματοοικονομικού καπιταλισμού** είχαν έναν κατεξοχήν μεγαλόπνοο σκοπό, τίποτε λιγότερο από την δημιουργία ενός παγκόσμιου συστήματος χρηματοπιστωτικού ελέγχου σε ιδιωτικά χέρια, ικανά να **κυριαρχήσουν** επί του πολιτικού συστήματος κάθε χώρας και της παγκόσμιας οικονομίας εξ ολοκλήρου. Το σύστημα αυτό επρόκειτο να ελέγχεται με Φεουδαρχικό τρόπο από τις κεντρικές τράπεζες του κόσμου, ενεργώντας συντονισμένα μέσω **μυστικών συμφωνιών**, που θα επιτυγχάνονταν σε συχνές **ιδιωτικές** συναντήσεις και **συνδιασκέψεις**.¹

Τάδε Έφη ο σεβαστός καθηγητής της ιστορίας του πανεπιστήμιου Georgetown της Washington, που το όνομα του μνημονεύτηκε από τον πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών, Bill Clinton στην εναρκτήρια ομιλία του, ως ο κατεξοχήν *professor*, που άσκησε τόσο μεγάλη επιρροή στην πολιτική και φιλοσοφική του σκέψη, παρότι η βαθμολογία του στα εξαμηνιαία μαθήματα, ήταν ένα μέτριο Β. Στο εκτενές και πυκνογραμμένο σύγγραμμα των 1300 σελίδων, *Της Τραγωδίας & Ελπίδας* του Carroll Quigley, σκιαγραφείται το σενάριο της βαθμιαίας ανόδου της πολιτικής δύναμης μιας 'κάστας' πολύ πλουσίων ανθρώπων, μιας *νέας ελίτ* που απαρτίζεται από **τραπεζίτες, πολιτικούς** και **ηγέτες πολυεθνικών εταιριών**, της οποίας το δόγμα είναι η *Παγκόσμια Διακυβέρνηση της Υψηλίου*, για χάριν ισχυρίζεται, της παγκόσμιας ειρήνης και της οικονομικής ευημερίας των λαών. Έτσι, de facto υποσκελίζονται οι εθνικές κυβερνήσεις, οι παραδόσεις και τα ήθη & έθιμα των λαών και επέρχεται το τέλος της εθνικής *κυριαρχίας των κρατών μαζί και η ελεύθερη έκφραση και η επιλογή της δημοκρατίας*.

Υπάρχει πράγματι μια τέτοια **ατζέντα** που προσπαθούν να επιβάλουν οι θιασώτες της Παγκόσμιας Διακυβέρνησης στους ελεύθερους δημοκρατικούς πολίτες των κρατών, μέσω της εγκαθίδρυσης ενός *παγκόσμιου ολιγοπωλιακού χρηματοπιστωτικού συστήματος* και του ελεύθερου διεθνούς εμπορίου των αγαθών και του επιμερισμού της εργασίας, που αλλοιώνει τα κυριαρχικά δικαιώματα της εθνικής κυβέρνησης και του αυτοπροσδιορισμού ενός κράτους- έθνους; Ο επιφανής Αμερικανός ιστορικός υποστηρίζει ότι υπάρχει, και μάλιστα λειτουργούσε με μυστικότητα και μεθοδικότητα πίσω από τα σκηνικά, για μια ολόκληρη γενεά μέχρι την δεκαετία του 1970, σε μια συνεχή διαμάχη του **ιδιωτικού κεφαλαίου** να επικρατήσει επί των δημοκρατικών κυβερνήσεων μέσω του ελέγχου της **πίστωσης** και της **προσφοράς του χρήματος**. Η τελική επικράτηση επετεύχθη στις αρχές της δεκαετίας του 1980, με την έλευση στην εξουσία και από τις δύο πλευρές του Ατλαντικού, συντηρητικών κυβερνήσεων, του Ronald Reagan στις Ηνωμένες Πολιτείες και της Margaret Thatcher στην Αγγλία. Αμφότεροι, θερμοί υποστηρικτές των θεωρητικών αρχών της *laissez-faire* οικονομίας τις έθεσαν αμέσως σ' εφαρμογή με τον ακαδημαϊκό μανδύα του **Μονεταρισμού**. Κατά την διάρκεια των διακυβερνήσεων τους, η ιδεολογία του νέο-φιλελευθερισμού άνησε για τα καλά, με τις **ιδιωτικοποιήσεις** να παίρνουν την σκυτάλη, και η γενική **αντιπάθεια** του κρατικού παρεμβατισμού στις 'αγορές' να αποτελεί το κύριο χαρακτηριστικό της οικονομικής μεταρρύθμισης. Ιδιαίτερα στον τραπεζικό τομέα, η κατάργηση των ρυθμιστικών κανόνων έθεσε την ακρογωνιαία λίθο της **φιλελευθεροποίησης** και των **συγχωνεύσεων** του χρηματοπιστωτικού συστήματος, που οδήγησε στην άνθηση της οργιώδους τραπεζικής κερδοσκοπίας. Η καινοτομία των χρηματοοικονομικών **παραγώγων**, με τις αγορές **μελλοντικής εκπλήρωσης** απετέλεσε την σύγχρονη **υδρογονοδόμβα**, που η **πρώτη έκρηξη** το 2008, προκάλεσε την **κατάρρευση** του παγκοσμίου χρηματοπιστωτικού συστήματος, με επίπτωση την **Μεγάλη Κρίση** που βιώνουμε σήμερα.

---

¹ Carroll Quigley (1910-1977), *Tragedy & Hope, A History of the World in our Time*, p. 324, Macmillan, New York, 1966. "... the powers of financial capitalism had a far reaching aim, nothing less than to create a world system of financial control in private hands able to dominate the political system of each country and the economy of the world as a whole. The system was to be controlled in a feudalist fashion by the central banks of the world acting in concert, by secret agreements arrived at in frequent private meetings and conferences".

Το μνημειώδες γεγονός της διάλυσης του υπαρκτού σοσιαλισμού στην Ευρώπη με επακόλουθο την αποσύνθεση της Σοβιετικής Ένωσης, αναπόφευκτα οδήγησε σε θριαμβολογίες των υποστηρικτών της *αποθέωσης* του ατομικού συμφέροντος και της απελευθέρωσης των αγορών *άνευ φραγμού* και σύνεσης: «το ημερολόγιο δεν μπορεί να υπολογίσει την Αμερική διότι εμείς είμαστε αποφασισμένοι να γίνουμε ένα ατελείωτο πείραμα της ελευθερίας ... το τι επιθυμώ να δω πάνω απ' όλα, δήλωσε ο 40^{ος} πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Ronald Reagan, είναι ότι αυτή η χώρα παραμένει ένας τόπος όπου κάποιος *μπορεί να γίνει πλούσιος*.² Αυτό το πρωτόγνωρο 'κοινωνικό ιδεώδες', της *«συσσώρευσης πλούτου»*, ως *έπαθλο* του δημοκρατικού πολιτεύματος της πιο ισχυρής οικονομικής δύναμης του κόσμου, ασπάσθηκε με υποδειγματική προσήλωση και ο 41^{ος} πρόεδρος George Bush Sr., διακηρύσσοντας ότι η ανθρωπότητα βρίσκεται στα όρια της δημιουργίας μιας Νέας Παγκόσμιας Τάξης. Ακριβώς από τι αυτή συνίστατο και ποιές οι βασικές αρχές του 'νέου' δόγματος και οι απώτεροι σκοποί του, δεν είχαν ακόμη διευκρινισθεί, απλώς η φράση είχε πλασθεί ως εισαγωγή πολιτικού διαλόγου.

Ο αντικειμενικός σκοπός της *Νέας Παγκόσμιας Τάξης*, ήταν και συνεχίζει να είναι, η δημιουργία μιας *παγκόσμιας διακυβέρνησης*, της οποίας τα επιτελικά στελέχη θα λειτουργούν με διακριτικότητα και μυστικότητα πίσω από την αρένα των εξελίξεων και της επικαιρότητας των θεσμικών οργάνων, όπως του ΟΗΕ και της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης. Ιδιαίτερα η τελευταία, ακλουθεί το όραμα του Καρλομάγνου (Charlemagne), που ενοποίησε και εκχριστιάνισε τις παγανιστικές φυλές και τα φέουδα της Ευρώπης του 9^{ου} αιώνα μ.Χ, αλλά είχε δίπλα του λόγιους για την εκμάθηση της Λατινικής και της Ελληνικής γλώσσας, την οποία έφτασε στο σημείο να την κατανοεί, όχι και να την γράφει. Οι προθέσεις των σημερινών τεχνοκρατών της ζώνης του ευρώ, φαίνεται ότι είναι διαφορετικές, διότι οι αρχές τους είναι θεμελιωμένες στους θεσμούς της Μεσαιωνικής Φεουδαρχίας, της *δουλοπαροικίας* και του φόρου υποτέλειας των αδύναμων μελών, γι αυτό και δεν επετεύχθη ποτέ η Ευρωπαϊκή Πολιτική Ένωση.

Ένας σύγχρονος θεσμός ενοποίησης των οικονομιών του κόσμου, λογικά δεν μπορεί να στηρίζεται σε μυστικές διαβουλεύσεις και σχήματα πλουσίων γόνων γενεαλογικών δένδρων, πολιτικών κληρονομικών δυνασθειών και τεχνοκρατών, που δεν επιθυμούν τα ονόματά τους να γίνουν γνωστά. Αυτή η πρακτική *δεν* αποτελεί *πρόοδο*, αλλά *επιστροφή* στην εποχή την επονομαζόμενη *Dark Ages*, οι ρίζες της οποίας εντοπίζονται στον Μεσαίωνα. Είναι ήδη γνωστό, ότι ορισμένοι είναι τραπεζίτες, ενώ άλλοι ξεκίνησαν σε διαφορετικές επιχειρηματικές γραμμές, αλλά μεταβλήθηκαν σε τραπεζίτες, διότι συνειδητοποίησαν ότι εκεί επικεντρώνεται η πραγματική δύναμη. Αυτοί λειτουργούν κυρίως *παρασκηνιακά*, όχι σαν εθνικοί πολιτικοί ηγέτες, αλλά ως *διεθνείς ελίτ*, για τους οποίους τα εθνικά σύνορα και η πίστη στην πατρίδα είναι ιδεολογικώς έννοιες άνευ σημασίας. Πολλά έχουν γραφεί γύρω από την διάσημη οικογένεια *Rothschild* της οποίας ο ιδρυτής, Mayer Amschel Rothschild, γεννηθείς στην *Φραγκφούρτη* το 1744, ανακάλυψε ότι ήταν δυνατόν οι *αργυραμοιβοί* (money changers) να γίνουν πλούσιοι μέσω της χορήγησης δανείων στις κυβερνήσεις των εμπόλεμων κρατών, επιμηκύνοντας την προθεσμία αποπληρωμής των δανείων. Μ' αυτό τον τρόπο καθιστούσε αναγκαία την εξάρτηση των κυβερνήσεων από τις υπηρεσίες του, προσθέτοντας όρους στις επιμηκύνσεις, και εν συνεχεία *άθροιζε* τους *αυξανόμενους* τόκους. Έτσι παγίωσε την θέση του με έδρα την *Φραγκφούρτη*, ως ο πρότυπος *διεθνής χρηματοδανειστής*, εξ ου και η συμβολική πράξη της εγκαθίδρυσης του *αρχηγείου* της έκδοσης του Ευρώ, της *φοβερής ΕΚΤ*, στην ίδια πόλη.

Στην πρωτεύουσα λοιπόν των Φράγκων, στην ιστορική πόλη του διεθνούς εμπορίου και των τραπεζικών ιδρυμάτων, ξεκίνησε τις λειτουργίες της η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), με το εναρκτήριο λάκτισμα του ενιαίου νομίσματος της Ευρωζώνης, να γίνεται αρχικά ως ηλεκτρονικό νόμισμα συναλλαγών, την πρωτομηνιά του 1999. Η Ελληνική κυβέρνηση υπό πρωθυπουργίας Σημίτη, στις 9 Μαρτίου 2000, κατέθεσε αίτηση εντάξεως της Ελλάδος

---

² President Reagan's State of the Union Address, January 1987.

στην Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση, η οποία και έγινε δεκτή σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ECOFIN) στο πλαίσιο της Συνόδου Κορυφής, που πραγματοποιήθηκε στο Πόρτο της Πορτογαλίας στις 19 & 20 Ιουνίου 2000. Ως αποτέλεσμα, η Ελλάδα εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ την 1 Ιανουαρίου 2001, με την **αμετάκλητη ισοτιμία** μετατροπής της δραχμής σε ευρώ: 1 ευρώ=340,75 δραχμές. Την 1η Ιανουαρίου 2002, το ευρώ πήρε σάρκα και οστά σε φυσική μορφή, αντικαθιστώντας το εθνικό μας νόμισμα την δραχμή με τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ, που εισήχθησαν σε 12 χώρες της Ευρώπης, με συνολικό πληθυσμό 308 εκατομμυρίων κατοίκων.

Επρόκειτο για τη μεγαλύτερη νομισματική μετατροπή που έχει γίνει ποτέ σε ολόκληρο τον κόσμο. Το εγχείρημα της μετάβασης ολοκληρώθηκε μέσα σε δύο μήνες και τα εθνικά τραπεζογραμμάτια και κέρματα των κρατών-μελών, έπαυσαν πλέον να αποτελούν **νόμιμο** χρήμα στο τέλος Φεβρουαρίου 2002. Αναμφισβήτητα επρόκειτο για μια ιστορική απόφαση, η οποία θα άλλαζε άρδην την **φυσιογνωμία** και την οικονομική διαδικασία της Ελλάδος, με άγνωστες τις επιπτώσεις της «άωρου» ένταξης στις τύχες του λαού μας, λόγω του ότι η οικονομία της χώρας μας ήταν ιδιαίτερα **αδύναμη** με τα **διπλά χρόνια ελλείμματα**, του **δημοσίου χρέους** και του **διεθνούς ισοζυγίου πληρωμών**. Η **απεμπόληση** του κυριαρχικού δικαιώματος της έκδοσης και του καθορισμού της συναλλαγματικής ισοτιμίας του εθνικού νομίσματος, σήμαινε ταυτόχρονα και την **απώλεια** της χάραξης **νομισματικής πολιτικής** της χώρας. Αυτό το γεγονός και μόνο, επιδείωνε τις προοπτικές ευέλικτης πολιτικής, διότι η Τράπεζα της Ελλάδος πλέον, θα αποτελούσε με την πενιχρή κλείδα του 2.6%, μέρος του Ευρωσυστήματος το οποίο απαρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Ως συνέπεια, η κεντρική τράπεζα της Ελλάδος, έχοντας την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας, θα λειτουργούσε στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με τις **κατευθυντήριες γραμμές** και οδηγίες της ΕΚΤ, κι όχι της κυβέρνησης.

Είναι πλέον πασιφανές, το υπερήφανο επίτευγμα του **ενιαίου** ευρωπαϊκού νομίσματος, η κορωνίδα του 'κοινωνικού' μοντέλου, το Ευρώ, ότι βρίσκεται σε **σοβαρό κίνδυνο**, με την Ευρώπη σε **βαθεία κρίση**, έχοντας όλα τα χαρακτηριστικά μιας σύγχρονης τραγωδίας του Αισχύλου, που προκαλεί τον **φόβο** και τον **οίκτο** για τα περισσότερα κράτη που το υιοθέτησαν. Οι τυμπανοκρουσίες της κυβέρνησης Σημίτη, περί «οικονομικής ευρωστίας» μετατράπηκαν με την ενθάρρυνση της **πιστωτικής επέκτασης**, σε επιθανάτιο βρόγχο της υπό πτώχευση Ελλάδος. Η απερίγραπτη δημοσιονομική κακοδιαχείριση, σε συνδυασμό με την «δημιουργική λογιστική» των στατιστικών στοιχείων, ήταν φυσικό να κάνουν εμφάνη σε ένα κλασικό σκηνικό αποκάλυψης, τα μοιραία λάθη της **ύβρις**, της αλαζονικής συμπεριφοράς των κυβερνήσεων, που υπερέβη τα όρια του **ηθικού νόμου**. Τι πιο κατάλληλο, που η παρούσα Ευρωπαϊκή δημοσιονομική κρίση ξεκίνησε από την Ελλάδα, οδηγώντας πρώτη τον **μακάβριο χορό** προς τα Τάρταρα του Άδη, κι αμέσως ακλούθησαν οι ανεμικές οικονομίες, της Ιρλανδίας, και ειρωνικά της Πορτογαλίας εν μέσω κυβερνητικής κατάρρευσης. Οι μνήμες είναι σχετικά νωπές, πως στο **Οπόρτο**, πριν μια δεκαετία οι Ευρωπαίοι ηγέτες μέσα σε μία πανηγυρική ατμόσφαιρα έδωσαν όρκο πίστης στο **ευρώ**, ως το πιο ευγενικό επίτευγμα του οράματος μιας ενωμένης Ευρώπης.

Πλην όμως, η Ευρώπη της **ζώνης του ευρώ** είναι σήμερα **βαριά ασθενής**. Τις πταίει; Μήπως η θεωρούμενη **πανάκεια** των οικονομικών προβλημάτων, το ευρώ, απέβη ο εφιάλτης των κρατών-μελών; Πως το Ελληνικό 'θαύμα' με τους μεγάλους ρυθμούς ανάπτυξης και τους άψογους Ολυμπιακούς Αγώνες, μετετράπη σ' ένα συγκλονιστικό δράμα **ύφησης** και καλπάζουσας **ανεργίας**; Παρομοίως, πως εξηγείται το Ιρλανδικό 'θαύμα', που εκθειάστηκε από τους πολιτικούς ως το «πρότυπο προς μίμηση», και χαιρετίσθηκε ως ο "Κελτικός Τίγρης", να πνέει τώρα τα λoίσθια; Τα ανωτέρω ερωτήματα θα προσπαθήσει να απαντήσει το παρών δοκίμιο, που συνδέονται αναπόφευκτα με τον γρίφο, εάν η Ευρώπη του ενιαίου νομίσματος, μπορεί να παραμείνει **αδιάσπαστη**, ή μήπως το ίδιο το Ευρώ υπήρξε η **«παγίδα»** της **προσδοκώμενης «αλληλέγγυας» υσημερίας**, που συν τω χρόνω αποδείχθηκε ότι αποτελεί ένα «όνειρο θερινής νυκτός».

Προς διευκόλυνση του αναγνώστη, θα ξεκινήσουμε από την σημαδιακή χρονολογία για το χρηματοπιστωτικό σύστημα, που το ημερολόγιο έγραφε 1999. Κατά την διάρκεια αυτής της χρονιάς, δεν έγινε μόνο η εισαγωγή του Ευρώ σε ηλεκτρονική μορφή για τα κράτη-μέλη του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος, αλλά και η **ανάκληση** της περίφημης νομοθεσίας Glass-Steagall³ στις Ηνωμένες Πολιτείες, παραδόξως από ένα δημοκρατικό πρόεδρο, τον Bill Clinton. Η κατάργησή της, ευρέως γνωστή ως το *χρηματοοικονομικό έγκλημα του 1999*, επηρέασε καθοριστικά τις λειτουργίες των τραπεζών, με την επιβράβευση της κερδοσκοπίας και την μεταμόρφωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος σε μια σύγχρονη **Λερναία Ύδρα**. Ήταν η εποχή της έξαρσης του **νέο-φιλελευθερισμού** με την ανθρώπινη επιδίωξη της μεγιστοποίησης του **βραχυχρόνιου κέρδους** να δεσπόζει. Ως αποτέλεσμα, το απαραίτητο στοιχείο της υγιούς επιχειρηματικότητας, η κατά τον J.M. Keynes, «μακροπρόθεσμη προσδοκία» να εκμηδενίζεται και να τίθεται στο χρονοντούλαπο της ιστορίας. Ήταν η εποχή της αναβίωσης του **ατομικισμού** της Margaret Thatcher, η οποία ποτέ δεν πίστεψε στην **κοινή συναίνεση** (consensus). Οι δε ακραίες αντικοινωνικές απόψεις της συνοψίζονται στο πρωταρχικό της γνωμικό: «Δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα όπως η κοινωνία: υπάρχουν τ' άτομα, οι άνδρες και οι γυναίκες»⁴. Έτσι δεν αποτελεί έκπληξη η μικρόψυχη ενέργειά της, αναφορικά μ' ένα από τα πρώτα μέτρα της διακυβέρνησής της, που ήταν η κατάργηση της δωρεάν διανομής γάλακτος για τα παιδιά ηλικίας 7-11 ετών στα δημοτικά σχολεία της Αγγλίας. Ως εκ τούτου, είναι εύλογο να διερωτηθεί κανείς, μήπως στο νέο οικονομικό περιβάλλον πριν την έλευση του 21^{ου} αιώνας, η αναζήτηση της *συσσώρευσης* του ατομικού πλούτου, αποτέλεσε την σύγχρονη ερμηνεία της *διανεμητικής δικαιοσύνης* (distributive justice). Η αυθεντική απάντηση, ίσως κατ' απρόσμενο τρόπο έρχεται από την λήθη του παρελθόντος, από την φωνή του Αριστοτέλη: «όλοι παραδέχονται ότι το θεμέλιο του **διανεμητικού δικαίου** είναι μια ορισμένη **αξία**, διαφωνούν μόνο σχετικά με το ποια είναι αυτή συγκεκριμένα. Για τους **δημοκρατικούς** είναι η **ελευθερία**, για τους **ολιγαρχικούς** ο **πλούτος** ή η **καταγωγή**, για τους **αριστοκρατικούς** η **αρετή**».⁵

---

³ Η νομοθεσία **Glass-Steagall** αποτελείται από δύο τραπεζικούς νόμους των οποίων οι εισηγητές είναι, ο δημοκρατικός γεροσιαστής Carter Glass, πρώην υπουργός οικονομικών, και ο δημοκρατικός βουλευτής Henry Steagall, πρόεδρος της επιτροπής επί τραπεζικών θεμάτων και του νομίσματος. Η πρώτη νομοθεσία Glass-Steagall θεσπίστηκε το Φεβρουάριο του 1932 από την κυβέρνηση του Henry Hoover, ενώ η δεύτερη νομοθεσία Glass-Steagall θεσπίστηκε τον Ιούνιο του 1933 από την κυβέρνηση Franklin D. Roosevelt. Η νομοθεσία του 1932, αποτελούσε μια προσπάθεια να αναχαιτιστεί η πτωτική τάση των τιμών (deflation) και ως εκ τούτου οι αρμοδιότητες του Federal Reserve διευρύνθηκαν. Έτσι επετράπη η επαναπροεξόφληση (rediscouinting) περισσότερων περιουσιακών στοιχείων των τραπεζών, όπως οι κρατικές ομολογίες και τα εμπορικά γραμμάτια. Επίσης, επετράπη η δημιουργία τραπεζογραμματίων (χαρτονόμισμα) χωρίς την κάλυψη χρυσού, αφού η Αγγλία από το Σεπτέμβριο του 1931, είχε εγκαταλείψει το χρυσό κανόνα εξαιτίας αδυναμίας να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της. Η **δεύτερη νομοθεσία Glass-Steagall**, που ψηφίστηκε στις 16 Ιουνίου 1933, είναι αυτή που η οικονομική βιβλιογραφία επικεντρώνεται λόγω της επίδρασης που είχε στο τραπεζικό σύστημα πάνω από 65 χρόνια. Αναλυτικά, η Glass-Steagall θέσπισε τον **πλήρη διαχωρισμό** των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων σε δύο βασικούς τομείς : (α) των **εμπορικών τραπεζών** και (β) των **επενδυτικών τραπεζών**. Ειδικότερα, το πνεύμα της νέας νομοθεσίας, εκτός του περιορισμού της χρηματιστηριακής κερδοσκοπίας, είχε ως σκοπό να απαγορεύσει στις τράπεζες με τη χρήση εσωτερικής πληροφόρησης να κερδοσκοπούν σε κινητές αξίες με τα δικά τους κεφάλαια, αλλά και με τα κεφάλαια των πελατών τους. Επίσης, οι εμπορικές τράπεζες επιτράπηκε να δέχονται καταθέσεις και να εκδίδουν δάνεια, αλλά απαγορεύτο να γίνονται ανάδοχοι εκδόσεως μετοχών, και να συναλλάσσονται στο χρηματιστήριο με τα ίδια τους κεφάλαια.

⁴ Margaret Thatcher, *Quotes*. Το πρωτότυπο έχει ως εξής: "There is no such thing as society: there are individuals, men and women" <http://thinkexist.com>

⁵ Αριστοτέλης, *Ηθικά Νικομάχεια*, Ε, 1131^α, Βιβλίο Δεύτερο, Εκδόσεις Κάκτος, 1993, Αθήνα.

Στην περιβόητη λοιπόν εποχή του “**στροβιλισμού**”, όπως την απεκάλεσε ο Alan Greenspan,⁶ δημιουργήθηκε το **ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα, το ευρώ**, και εγκωμιάσθηκε, πλην της Αγγλίας, Δανίας και Σουηδίας, ως μία εξέχουσα ενέργεια από τους αρχιτέκτονες του, την Γαλλία και τη Γερμανία, με ανεκτίμητη συμβολή στην **ενίσχυση** της ενωμένης Ευρώπης. Ήταν η ίδια εποχή της ονομασθείσης «χρηματοοικονομικής επανάστασης», της **αχαλίνωτης επαύξεσης ή καταστροφής του πλούτου** μέσω μιας «**ηλεκτρονικής εγγραφής**», η οποία μετέτρεψε την **κοινωνία** σε ένα **πειραματόζωο** που αυτό-προσαρμόζεται στο **πιθανό**, και τις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές σε **τεράστιες ρουλέτες**. Μέσα σ’ αυτό το κλίμα της **πανδαισίας του αχαλίνωτου καπιταλισμού** έκανε το ‘ντεμπούτο’ του το Ευρώ, που πριν σταθεί γερά στα πόδια του, πρώτα ‘βούτηξε’ στο \$ 0.88 για να πάρει το βάπτισμα του πυρός, και εν συνεχεία αναδύθηκε στο \$ 1.20, σύμφωνα με τη ρήση του Ηράκλειτου «**τα πάντα ρεί**».

Τα πλεονεκτήματα του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος ήταν εμφανή, κυρίως τα **χαμηλότερα κόστη** των διεθνών συναλλαγών, αφού ήδη τα **σύνορα** ήταν πλέον **ανοικτά**, η **τελωνιακή ένωση** είχε επιτευχθεί και η **ελεύθερη διακίνηση προσώπων και κεφαλαίων** ήταν διασφαλισμένη. Η φέτα Cheese ήδη είχε κάνει τον γύρο της Ευρώπης, απλώς τώρα δεν ήταν πλέον αναγκαίο να μετατραπεί η αξία του Ελληνικού αγαθού, στο νόμισμα της χώρας που θα απέλαυε την γευστικότητα της. Δεν υπήρχε πλέον η αβεβαιότητα, που απορρέει από τους **συναλλαγματικούς κινδύνους** των ελευθέρων κυμαινόμενων ισοτιμιών εντός της Ευρωζώνης, τους οποίους επωμίζονται οι εκάστοτε **εισαγωγείς** και οι **εξαγωγείς** αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και οι εποχιακοί τουρίστες. Αποκρύπτοντας επιμελώς τα σοβαρά μειονεκτήματα του, οι θιασώτες του ευρώ ισχυρίστηκαν, ότι το κοινό νόμισμα θα ενισχύσει το **αίσθημα** της ενότητας και της **αλληλεγγύης**. Επί παραδείγματι, μεταξύ των Γερμανών και των Ελλήνων, οι πρώτοι θα απέλαυναν τον ελληνικό ήλιο, τις γαλάζιες παραλίες, και πιθανόν την θαυμαστή Ακρόπολη, ενώ οι σύγχρονοι Έλληνες, γνωστοί για την **αυτοπροβολή** τους, θα γέμιζαν τους δρόμους της Αθήνας, με *BMWs, Mercedes-Benz* και τις εξωτικές *Porch Cayenne*. Όπερ και εγένετο. Σπάσαμε μάλιστα και παγκόσμιο οικονομικό ρεκόρ, όχι στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, αλλά στο κατά κεφαλήν *Porch*, που όντως αποτελεί **καινοτομία, αλλά πολύ παράξενη**. Πως λοιπόν τα πράγματα πήγαν τόσο **στραβά, έτσι ώστε** η μεν Ελλάδα de facto **χρεοκόπησε**, η δε Ευρώπη να **κλυδωνίζεται**, παρά το δίκτυ σωτηρίας των € 750 δις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα;

Πριν ξεκινήσουμε την επεξήγηση της **τραγωδίας** του **ευρώ**, θα πρέπει να λάβουμε υπ’ όψιν ότι στα **διεθνή νομισματικά θέματα**, η οικονομική ανάλυση είναι πιο **περίπλοκη**, διότι εμπλέκονται τουλάχιστον δύο χώρες, κι ως γνωστό, αρκετές είναι οι σκοτούρες και οι πονοκέφαλοι μόνο με την μία χώρα. Αυτό στη ‘ζοφερή επιστήμη’ της οικονομίας σημαίνει, ότι στις **νομισματικές ενώσεις** υπάρχουν **κόστη** και **οφέλη** μεταξύ των εθνικών κρατών, γι αυτό οι διαμάχες που ιστορικά οδήγησαν σε αιματηρούς πολέμους, ήταν πολύ συχνές και καταστροφικές. Αναμφίβολα, σημαίνοντα γεγονότα, που οι κυρίαρχες ευρωπαϊκές δυνάμεις, η Γερμανία και ιδίως η υπέρμαχος του ενιαίου νομίσματος, η Γαλλία, αποφάσισαν να τα αγνοήσουν. Η αποδοχή του **ενιαίου νομίσματος** από ένα κράτος-μέλος, αυτόματα σηματοδοτεί την **μερική απεμπόληση** της θεμελιώδους αρχής της **εθνικής κυριαρχίας** του συμμετέχοντος κράτους. Η **ανελαστική ισοτιμία** του νομίσματος και η έντονη **επιρροή** των ισχυρών κρατών μέσω των **ντιρεκτίβων**, δημιουργεί πράγματι, πολλά προβλήματα σε ένα αδύναμο κράτος «εντός ευρώ», αλλά και στην διεθνή οικονομική συνεργασία του με τον υπόλοιπο κόσμο «εκτός ευρώ».

---

⁶ Ο Alan Greenspan ήταν επί 18 χρόνια πρόεδρος της ομοσπονδιακής τράπεζας των Ηνωμένων Πολιτειών (Federal Reserve Bank), ο ex-officio οικονομολόγος του ρεπουμπλικανικού κόμματος. Υπήρξε οικονομικός σύμβουλος έξι αμερικανών προέδρων: Nixon, Ford, Reagan, Bush, Clinton και γιό Bush. Επίσης υπήρξε μαθητής της Ayn Rand και ένθερμος οπαδός του θεσμού του καπιταλισμού ως το ιδεώδες οικονομικό σύστημα. Ο ίδιος θεωρούσε τον εαυτό του Libertarian και ο τύπος τον αποκαλούσε ως τον μαέστρο της καπιταλιστικής ορχήστρας των ελευθέρων αγορών.

Για ένα **αδύναμο** κράτος με τόσες πολλές **δομικές ανισορροπίες** και με ανεκμετάλλευτα τα **συγκριτικά του πλεονεκτήματα**, όπως η Ελλάδα, ήταν αναμενόμενο ότι η οικονομία της θα μεταβληθεί σε **παρασιτική**, από την στιγμή που απεδέχθη την **ένταξη** της με **αμετάκλητη ισοτιμία** σε ένα **ενιαίο νόμισμα**, πριν την **επίτευξη** της **δημοσιονομικής σύγκλισης**. Εδώ δεν βρισκόμαστε σύννομοι μόνο με το δημοφιλές γνωμικό «του ξυπόλυτου στα αγκάθια», αλλά από ότι φαίνεται, οι «**εκσυγχρονιστές**» τα μπέρδεψαν για τα καλά και «**βάλανε το κάρο μπροστά και πίσω το γαϊδούρι**» και εν συνεχεία διαπίστωσαν ότι το κάρο δεν προχωράει. Οι έλληνες ατυχώς είχαν **υπνωτισθεί** από τα φαινομενικά οφέλη ενός **ισχυρού** νομίσματος, όπως η επιρροή μιας παγκόσμιας δύναμης συνήθως **σαγηνεύει** τους πολιτικούς ενός αδύναμου κράτους, που με την πάροδο του χρόνου μετατρέπεται σε μια **φαντασιοπληξία υποτιθέμενης ωφέλειας**.

Οι «**εκσυγχρονιστές**» θα πρέπει να γνώριζαν, ότι κάθε κράτος αναζητά να έχει καλές σχέσεις με άλλα κράτη για τους ευνόητους λόγους της **διατήρησης** και της **προώθησης** των εθνικών και οικονομικών του συμφερόντων. Επίσης, θα πρέπει να ήταν καλά ενήμεροι ότι το *par excellence* συμφέρον κάθε δημοκρατικού κράτους είναι η συνεχής **επιβίωση** και η **ανάπτυξη** του ίδιου του κράτους, που έχει ως κύριο στόχο την επίτευξη της **οικονομικής προόδου** και της **ευημερίας των πολιτών του**. Πως λοιπόν διανοήθηκαν οι Έλληνες πολιτικοί ότι **εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον** μιας χώρας με **σοβαρά ελλείμματα**, όταν η **ένταξη** στη ζώνη του ευρώ, αυτόματα **νέκρωνε** την **νομισματική πολιτική** και μ' αυτή, την διαμόρφωση των **επιτοκίων** και του **ελεύθερου** καθορισμού της συναλλαγματικής **ισοτιμίας** του εθνικού νομίσματος, καθιστώντας κατ' ουσίαν, **ανήμπορη** την **κυβέρνηση να πολεμήσει** τις πιθανές **οικονομικές κρίσεις**.

Οι έχοντες τα ινία της διακυβέρνησης της χώρας, δεν πρέπει να τρέφανε **αυταπάτες** ότι η συνεργασία των ανεπτυγμένων κρατών, ενώ εμφανίζεται **καλοπροαίρετος και αμοιβαία** στο **διεθνές εμπόριο** και στις **ροές κεφαλαίου**, οι διεθνείς σχέσεις των κρατών είναι συχνά **ανταγωνιστικές** και εκφράζουν την **σύγκρουση** συμφερόντων. Η θεσμοθέτηση μεμονωμένα ενός **ενιαίου νομίσματος, χωρίς την δημοσιονομική ενοποίηση**, διευκολύνει και επαυξάνει το διεθνές εμπόριο της **ισχυρής** και καθαρώς **εξαγωγικής** χώρας. Αυτή έχει το **συγκριτικό πλεονέκτημα** έναντι των άλλων κρατών-μελών, με αποτέλεσμα τα διαρκή **πλεονάσματα** της εξαγωγικής χώρας να αντιστοιχούν στα διαρκή **ελλείμματα** του **ισοζυγίου** πληρωμών των **εισαγωγικών** χωρών. Σ' αυτό το **ιδιόμορφο** χαρακτηριστικό των διεθνών εμπορικών σχέσεων, στηρίχθηκε το δόγμα του **μερκαντιλισμού**, που κυριάρχησε την χρονική περίοδο 1500-1750. Η αδυσώπητη αλήθεια, ότι οι διεθνείς εμπορικές σχέσεις είναι περισσότερο **ανταγωνιστικές**, παρά **αλληλέγγυες**, ωθεί τα ισχυρά κράτη να είναι **'υποκριτικά'** παρά **'ειλικρινή'**. Η **πεμπτουσία** της οικονομικής πολιτικής των ισχυρών κρατών, πάντοτε υπήρξε η προώθηση της **βιομηχανικής παραγωγής**. Κι αυτός ο μείζων σημασίας στόχος επιτυγχάνεται, με την εφαρμογή στην πράξη, του θεμελιώδους **αξιώματος** του **μερκαντιλισμού** ότι : «**υπάρχει ένα ιδιόμορφο οικονομικό πλεονέκτημα στο κράτος που έχει θετικό εμπορικό ισοζύγιο και αντιθέτως ένας σοβαρός οικονομικός κίνδυνος το διατρέχει, όταν το εμπορικό του ισοζύγιο είναι αρνητικό**».

Είναι εύλογο να διερωτηθεί ο αναγνώστης, πως είναι δυνατόν να μη γνώριζαν αυτό το **αξίωμα** οι σημερινοί πολιτικοί, όταν εμείς από μικρά παιδιά στα σχολικά θρανία μαθαίναμε για τον ξακουστό υπουργό οικονομικών της Γαλλίας, τον **J.B.Colbert**,⁷ που ως θερμός οπαδός του μερκαντιλισμού κατέστησε την πατρίδα του την πρώτη οικονομική δύναμη της Ευρώπης. Πως είναι δυνατόν οι οικονομικοί **'ειδήμονες'** της χώρας, να μην γνώριζαν, ότι οι διεθνείς

---

⁷ Ο J.B.Colbert (1619-1683), υπήρξε υπουργός οικονομικών της Γαλλίας για 22 χρόνια επί βασιλείας του Louis XIV. Είναι φημισμένος για την απaráμιλλη εργατικότητα, εντιμότητα, και την εκπληκτική επιτυχία ως υπουργού, που υιοθετώντας τις αρχές του Μερκαντιλισμού, οδήγησε την Γαλλία από το χείλος της **χρεωκοπίας** στην **ευημερία**, καθιστώντας την, πρώτη οικονομική δύναμη της Ευρώπης.

σχέσεις των κρατών είναι θεμελιωδώς **σχέσεις ισχύος**, όπου το πλεονέκτημα του **θετικού ισοζυγίου** των διεθνών πληρωμών μιας χώρας προέχει και οδηγεί στην οικονομική ευημερία, όταν συνοδεύεται με καθαρή **εισροή** συναλλαγματικών αποθεματικών. Ήταν γνωστό και από τα οικονομικά εγχειρίδια, ότι οι **θεωρητικοί** του **μερκαντισμού** επίμονα ισχυρίζονταν: « *ότι οι συνολικές **πλουτοπαραγωγικές πηγές** του κόσμου είναι στατικές ή περιορισμένες, κι ως συνέπεια το ανυπέβλητο των φυσικών συνθηκών να δημιουργεί μια θεμελιώδη **δυσαρμονία** στη **παράλληλη επίτευξη της αύξησης του οικονομικού πλούτου** των συναλλασσομένων κρατών*». Αυτή η εξεχούσης σημασίας επισήμανση, σαφώς υποδηλώνει, ότι ο **όγκος** του παγκοσμίου εμπορίου είναι σχεδόν **αμετάβλητος**, και υπό αυτόν τον περιορισμό, το διεθνές εμπόριο, *ιδιαίτερα σε μια ενιαία νομισματική ζώνη*, είναι αθροιστικώς ένα **μηδενικό παιχνίδι** (*zero sum game*), ήτοι, **η επίτευξη του κέρδους** ενός κράτους συνεπάγεται την ταυτόχρονη **οικονομική ζημιά** του άλλου. Ως αποτέλεσμα, είναι **λογικώς αδύνατον** να υπάρξει ένα σύστημα **νομισματικής ένωσης**, που να λειτουργεί με ρυθμιστικούς κανόνες οι οποίοι ωφελούν από κοινού όλα τα κράτη. Τουτέστιν, η διατυμπάνιση της **αλληλεγγύης** είναι ένας άλλος **μύθος**, όπως αυτός της **ταυτόχρονης επίτευξης της γενικής ευημερίας** των κρατών- μελών.

Οι Γερμανοί με τον **εθνικισμό** να αποτελεί ένα πολιτιστικό φαινόμενο που ερεθίζει αισθησιακά τους επιτελείς της ισχυρής αυτής χώρας, στην πρακτική εφαρμογή της πολιτικής οικονομίας, ποτέ δεν αποδέχτηκαν την θεωρία του **ατομικού συμφέροντος** του Adam Smith, αλλά ούτε και τον κλασικό **νόμο της εκκαθάρισης των αγορών**, « *η προσφορά δημιουργεί την δική της ζήτηση* » του J.B.Say. Αυτοί πάντοτε διακατέχονταν από το **ψυχολογικό σύνδρομο του φόβου** των **απούλητων** προϊόντων. Ο **φόβος των αγαθών** (*fear of goods*), συνιστούσε ένα ακόμη **ιδιόμορφο** στίγμα του **γερμανικού ταμπεραμέντου**, που απεικόνιζε το **δυσάρεστο** συναίσθημα της **απειλής** ή **πιθανής αποτυχίας** της επικράτησης των πολυεθνικών τους εταιριών στις διεθνείς αγορές. Για την επίτευξη του μείζονος αυτού στρατηγικού σκοπού, ως εργαλείο εξάλειψης του **παραλυτικού ανθρώπινου συναισθήματος του υποθετικού κινδύνου**, με **κυνισμό** οι γερμανοί διαχειριστές επέλεξαν την κατά **συρροή δωροδοκία** των ελλήνων αξιωματούχων. Οι αξιόποιοι μέθοδοι που χρησιμοποίησαν για την επίτευξη του **γερμανικού θαύματος**, αποτελούν σενάρια **ασέβειας** που ξεπερνούν σε πανουργία το Δούρειο Ίππο του θρυλικού Οδυσσέα που κατασκευάσθηκε με μεγαλοπρέπεια ως δώρο των θεών, αλλά με πραγματικό σκοπό το γκρέμισμα των τειχών και την κατάκτηση της Ομηρικής Τροίας.

Το **ίνδαλμα** των Γερμανών, ήταν ο **αυτοδίδακτος** οικονομολόγος **Friedrich List**,⁸ διαμορφωτής του **εθνικού** συστήματος της γερμανικής **βιομηχανίας** και μέγας πολέμιος των αφηρημένων και ατεκμηρίωτων εννοιών του Adam Smith και του δόγματος του ατομικού συμφέροντος. Στο οικονομικό του μοντέλο, την κινητήρια δύναμη την αποτελεί, κατεξοχήν, η **αλληλεξάρτηση** των **μελών** και η **ευημερία** της **κοινωνίας** και όχι το ατομικό συμφέρον. Κι αυτό, διότι ο List θεώρησε ότι **το ελεύθερο εμπόριο** και **ο διεθνής καταμερισμός της εργασίας**, που πρεσβεύει το φιλελεύθερο-υλιστικό σύστημα της αγγλοσαξονικής σχολής,

---

⁸ Ο Friedrich List (1789-1846), υπήρξε ένας από τους κορυφαίους Γερμανούς οικονομολόγους και πρωτοπόρος της Γερμανικής Ιστορικής Σχολής. Η πρώιμη μόρφωση ήταν ημιτελής και πατέρας του αναγκάστηκε να τον αποσύρει από το σχολείο λόγω του ανήσυχου χαρακτήρα του. Ως υπάλληλος της επαρχίας Wurttemberg, εντυπωσίασε τον αρμόδιο υπουργό και διορίστηκε στο πανεπιστήμιο Tubingen, ως καθηγητής της δημόσιας διοίκησης και μέλος της νομοθετικής βουλής της επαρχίας. Το 1822, εκδιώχθηκε από την βουλή, διότι συνηγόρησε υπέρ της κατάργησης των εσωτερικών ταριφών (σημερινών διοδίων), όπου συνελήφθηκε και φυλακίστηκε. Δραπέτευσε και αυτοεξορίστηκε στην Αμερική. Στην νέα ήπειρο έζησε ως αγρότης, και απέκτησε σημαντική οικονομική **περιουσία**, όταν ανακαλύφθηκε κάρβουνο στον αγρό που κατείχε. Με τη συνδρομή του προέδρου Andrew Jackson, διορίστηκε πρόξενος των ΗΠΑ στη Λειψία. Εκεί και στο Παρίσι, έγραψε τη περίφημη διατριβή του, *Το Εθνικό Σύστημα Πολιτικής Οικονομίας*, (1841). Το 1846, μετά από απροσδόκητες επενδυτικές ζημίες και επαγγελματικές απογοητεύσεις, αποφάσισε να δώσει τέλος στην πολυτάραχη ζωή του.

φθείρει τις προσωπικότητες και τις **ψυχές** των ανθρώπων. Αντίθετα, οι πρόσφατες ελληνικές κυβερνήσεις με **λάβαρο** τον **‘εκσυγχρονισμό’** πιστέψανε στον **νέο- φιλελευθερισμό** και στο **σφαλερό** δόγμα του μονεταρισμού που διαμόρφωσε ο Milton Friedman, που εν ζωή, ήταν ο *par excellence* σύμβουλος του οικονομικού ‘θαύματος’ της **Ισλανδίας**. Αναπόφευκτα λοιπόν, η χώρα **παγιδεύτηκε** στη «ζώνη του ευρώ», και συν τω χρόνο έθεσε τον λαό της υπό κηδεμονία στους πιστωτές της, διότι οι ηγέτες μας **πίστεψαν** σ’ ένα **εσφαλμένο** δόγμα που διακήρυττε ότι: «**τα ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών εντός μιας νομισματικής ένωσης δεν έχουν σημασία**», έτσι μας έλεγαν, κι εμείς τους πιστέψαμε για να γίνουμε Ευρωπαίοι!

Είναι γνωστό ότι ο List επιτέθηκε με σφοδρότητα κατά της *laissez faire* οικονομίας, με το δημοφιλές του σύγγραμμα “Το Εθνικό Σύστημα της Πολιτικής Οικονομίας”, κατηγορώντας ευθέως τον Adam Smith ότι ανέλυσε την πολιτική οικονομία σαν ένα **αρμονικό σύστημα** μιας **κοσμοπολίτικης** οικονομίας, χωρίς καμιά αναφορά στις **διαφοροποιήσεις των κρατών**. Τα κράτη-έθνη, ισχυρίσθηκε ο γερμανός οικονομολόγος, έχουν τα δικά τους ήθη & έθιμα και την δική τους ιδιοσυγκρασία κι ως συνέπεια η γενίκευση των αρχών της οικονομίας, χωρίς να ληφθούν υπ’ όψιν οι **ιδιομορφίες** των κρατών είναι **εσφαλμένη**. Μεταξύ του ατομικού συμφέροντος και της παγκόσμιας οικονομίας υπάρχουν τα **κράτη**, τα οποία είναι υπαρκτά και είναι **υπεράνω του ατόμου**. Ο Adam Smith ενδιαφέρεται για την ελευθερία του ατόμου και την μεγιστοποίηση του προσωπικού κέρδους, ενώ ο πραγματικός σκοπός της οικονομίας, ο οποίος δεν μπορεί να διασπασθεί από την πολιτική, είναι η **ανάπτυξη του κράτους**, διακήρυξε ο List.

Το πιο ισχυρό οικονομικώς κράτος της «αλληλέγγυας ένωσης» από την σύσταση της Συνθήκης του Μάαστριχτ (1992), έχοντας ως πρωταρχικό σκοπό την ανάπτυξη του κράτους, ανελλιπώς επιτυγχάνει πλεονασματικά διεθνή ισοζύγια πληρωμών. Ως επακόλουθο, οι ευάλωτες οικονομίες, όπως της Ελλάδος, της Ιρλανδίας, της Πορτογαλίας και της Ισπανίας, να καταγράφουν αντίστοιχα ελλείμματα στους ισολογισμούς των διεθνών συναλλαγών τους, δεδομένου ότι τα **2/3 των εξαγωγών** της Γερμανίας απορροφώνται από τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης. Η μη επιτευχθείσα **πολιτική ενοποίηση**, που **αποτρέπει τον επιμερισμό των δημοσιονομικών βαρών** των μελών, ήταν αναμενόμενο, ότι θα οδηγήσει, εν μέσω μιας θυελλώδους κρίσης όπως αυτής του 2008, σε εντυπωσιακή **κατάρρευση** των αδύναμων μελών από τα **δυσβάστακτα δημοσιονομικά χρέη των τοκοφόρων** «διευκολύνσεων» των **αλληλέγγυων εταιρών**.

Η συνεισφορά του Friedrich List υπήρξε εξέχουσα στη διαμόρφωση της σύγχρονης **γερμανικής σκέψης** υπέρ της υιοθέτησης ενός μοντέλου **νέο- μερκαντισμού** στην άσκηση της οικονομικής πολιτικής, που ο πρωταρχικός σκοπός είναι η μεγέθυνση της οικονομικής δύναμης και αίγλης του κράτους- έθνους. Η επίτευξη αυτού του σκοπού διαλογίσθηκαν οι γερμανοί, προϋποθέτει, πλην της διατήρησης του συγκριτικού πλεονεκτήματος των εξαγωγών μας που εστέφθη επιτυχώς με την ακαταμάχητη μέθοδο της δωροδοκίας, το **πλεονασματικό χρήμα**, ο περισσός εθνικός πλούτος, να εξαχθεί ευθύς αμέσως εκτός συνόρων της μητρόπολης, στις νέες αποικίες. Μόνο έτσι θα επιτευχθεί ο **διπλός στόχος**, αφ’ ενός της επαύξησης του εθνικού πλούτου της Γερμανίας και αφ’ εταίρου, της διατήρησης της αξίας του με την αποτροπή του εγχώριου πληθωρισμού. Δεν είναι πρέπων ούτε συνετό ν’ αγνοούμε το δεύτερο θεμελιώδες αξίωμα των μερκαντιστών : « η κοπριά είναι χρήσιμη μόνο όταν σκορπιστεί »

Στο **σκόρπισμα** της **κοπριάς** είναι που « αναποδογυρίζονται τα τραπέζια », διότι ο σύγχρονος νέο-μερκαντισμός της ηγέτιδας χώρας της Ευρωζώνης, αποβλέπει στην ειρηνική κατάκτηση των αποικιών της. Κι αυτό, διότι το επενδυτικό κεφαλαίο, το *superfluous* χρήμα της οικιακής οικονομίας της μητρόπολης, πρέπει μόλις συσσωρευτεί ευθύς αμέσως να την αποχαιρετήσει για να επενδυθεί στην **υποτελή** αποικία. Έτσι ένα μέρος των κεφαλαίων που επενδύονται με την περίοπτη ετικέτα «ξένες επενδύσεις», δεν είναι τίποτε διαφορετικό από τα ίδια χρήματα των καταναλωτών της νέας αποικίας, που δαπανήθηκαν στα εισαγόμενα προϊόντα της μητρόπολης. Τώρα όμως επιστρέφουν θριαμβευτικά για την εξαγορά των **ομολόγων** και των **υποδομών** της νέας αποικίας με το περίβλημα των **επενδύσεων** υπό μορφή αλληλεγγύης.

Όμως, δεν πρέπει εμείς να ξεχνάμε, ότι το «σκόρπισμα της κοπριάς» υπό μορφή επενδύσεων **χαρτοφυλακίου**, είναι η πιο επιζήμια μορφή επένδυσης στην οικονομία της αποικίας, διότι δεν παρέχει κανένα παραγωγικό όφελος, ούτε συμβάλλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Οι Έλληνες πολιτικοί, δεν διδάχθηκαν από το παράδειγμα της Γερμανίας του 19^{ου} αιώνα, όταν αυτή υστερούσε βιομηχανικώς της Αγγλίας, όπως στη σημερινή εποχή η Ελλάδα σε σύγκριση με τα περισσότερα μέλη της ζώνης του ευρώ. Τότε η Γερμανία **αμφισβήτησε** τον θεσμό του **ελευθέρου εμπορίου** που διακαώς συνηγορούσε η αγγλοσαξονική σχολή, με το επιχείρημα “ ότι ο **ελεύθερος ανταγωνισμός μεταξύ δύο εθνών είναι αμοιβαίως ωφέλιμος μόνο εάν αυτά βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο βιομηχανικής ανάπτυξης**”. Αυτό το **θεώρημα**, η μεν Ελλάδα το αγνόησε, η δε Γερμανία το εκθείασε, καθιστώντας το **γνώμονα** της οικονομικής της **πολιτικής**, και σήμερα ως **κυρίαρχη εξαγωγική δύναμη** ξεπέρασε το ορόσημο του € 1 τρις εξαγωγών το 2010, σε σχέση με το πενιχρό € 17 δις εξαγωγών της χώρας μας. Είναι λυπηρό ότι και αυτή την ‘παρά φύσιν’ **δυσαναλογία**, την αγνοούν ή δεν κατανοούν την σημασία της οι κυβερνήσεις μας, γιατί εάν την κατανοούσαν, θα έθεταν στον «κάλαθο των αχρήστων» τα σφαλερά επιχειρήματα της παραμονής της χώρας στην *ευρωζώνη, που μας οδήγησαν στον σημερινό οικονομικό όλεθρο και στο Μνημόνιο της Δανειακής Σύμβασης της Κοινωνικής Εξαθλίωσης*.

Η Γερμανία του 19^{ου} αιώνα αμφισβήτησε την **ειλικρίνεια** της ‘**φωνής**’ της Μεγάλης Βρετανίας για το **δήθεν «αμοιβαίο όφελος»** που επιφέρει το **ελεύθερο εμπόριο** σε όλα τα κράτη, **ανεξάρτητα από το στάδιο οικονομικής ανάπτυξης**, μέσω της ανεξίτηλης δήλωσης του List:⁹ “*Κάθε έθνος το οποίο διαμέσου προστατευτικών δασμών και περιορισμών στη ναυσιπλοΐα, έχει αυξήσει την βιομηχανική του δύναμη και ναυτιλία σε τόσο υψηλό βαθμό ανάπτυξης, που κανένα άλλο κράτος δεν μπορεί ελεύθερα να το ανταγωνιστεί, δεν μπορεί να κάνει τίποτε πιο συνετό, παρά να πετάξει μακριά αυτές τις σκάλες της επιτυχίας που το οδήγησαν στο μεγαλείο, και να διακηρύξει στ’ άλλα έθνη τα πλεονεκτήματα του ελευθέρου εμπορίου, δηλώνοντας σε τόνους μετανοίας, ότι αυτό έως τώρα περιπλανιόταν σε λάθος μονοπάτια και μόλις τώρα κατόρθωσε για πρώτη φορά, να ανακαλύψει την αλήθεια*”.

Ο Friedrich List δεν έζησε με έκπληξη να δει, πως οι συμπατριώτες του λίγο αργότερα, απάντησαν στην **‘παραπλάνηση** της Αγγλίας σε **λάθος ‘μονοπάτια’**, αλλά και στο ερώτημα, πως αποκτάτε **ο πλούτος των εθνών**, που ο Adam Smith πράγματι δεν απαντά στον Πλούτο των Εθνών. Οι απόψεις του, για τα εθνικά πλεονεκτήματα του μερκαντισμού, ενσωματώθηκαν με **επιμέλεια** στις οικονομικές αρχές της Ομοσπονδιακής Γερμανίας, αλλά ποτέ δεν θα είχε διανοηθεί πως η υπερήφανη χώρα του, θα μετατρέπετο σε ένα **διεθνή αργυραμοιβό** μετρώντας τους **τόκους ως φόρο υποτέλειας του ελλείμματος**, που η ίδια προκάλεσε στον **αδύνατο ‘κοινωνικό εταίρο**.’ Είναι όντως θλιβερό, ότι οι κυρίαρχες δυνάμεις του ‘οράματος του ευρώ’, **η Γερμανία και η Γαλλία** σε πλήρη **αντιφατική πρακτική**, με τον μανδύα του νέο-φιλελευθερισμού ακλούθησαν πιστά το **δόγμα του μερκαντισμού**, που η εφαρμογή του «σκότωνε με ένα σμπάρο δύο τρυγόνια», και με την πρωτοφανή **απερισκεψία** και **‘μεγαλομανία’** των Ελλήνων πολιτικών, τώρα το δάκτυλο της Αφροδίτης προς τα πάνω μας κουνούν, αφού πρώτα μας σπρώξανε **«άρρον-άρρον»** να κρατούμε, τον **Σταυρό** του **Μαρτυρίου** του **Ευρώ**.

Σπύρος Λαβδιώτης 8 Απριλίου 2011

---

⁹ The National System of Political Economy, by Friedrich List, 1841, translated by Sampson S. Lloyd, 1885, Fourth Book, The Politics, Chapter 33, “ The insular Supremacy of the Continental Powers”.